

Observatoriul este de două ori în săptămână, Miercuri și Sâmbătă.

Prețurile

pentru Sibiu pe 1 anu întreg 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dăru la casa cu 1 fl. mai mult pe anu; — trimis cu post în lăuntrul monarhiei pe 1 anu întreg 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinătate pe 1 anu 10 fl. sau 22 franci, pe 6 luni 5 fl. sau 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte un 10 cr.

OBSERVATORIUL

Diariu politic, national-economic si literariu.

Anul VI

Ori-ce inserate.

se platescu pe serie sau linia, cu litere merunte garmondu, la prima publicare câte 7 cr., la a doua si a treia câte 6 cr. v. a. si peste aceea 30 cr. de timbru la tesaurul publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriul“ in Sibiu.

Nr. 17.

— Sibiu, Mercuri 2/14 Martiu. —

1883.

Despre intrunirea alegatorilor in Sibiu,

citimu in „Telegrafulu romanu“:

„Cu toate ca timpul a fostu pentru esteri forte nefavorabilu, concursulu alegatorilor la intrunirea sau conferenti'a de eri anuntiata in Nr. de Marti alu foiei nostre, concursulu a fostu asia de mare, in catu sal'a dela „Imperatulu Romanilor“ trebuia se fia de patru ori mai mare, ca se incapa pe toti.

A fostu o intrunire din cele mai imposante din toate intrunirile partiale. Se dicemu minimulu si nu potemu dice mai pučinu de 2000. Erau alegatorii in sala omu de omu, in galerii asemenea; in sala si incaperile de langa sal'a cea mare plinu, galeriile din afara si pana josu in curte si in strada o multime inadusitoare. Daca era timpul mai favorabilu, nici-o sala din Sibiu nu ar fi fostu in stare se incapa pe toti cati aru fi venitu la acea intrunire.

Dn. G. Baritiu face propunerea de constitui si adunarea 'lu proclama de presedinte, era pe ddni D. Comsia si Dr. Olariu de notari.

Presedintele ca se fia vedutu si auditu, a trebuitu se se suie pe o masa, de unde dupa unu discursu de introducere declara intrunirea deschisa.

N. Cristea, cerendu cuventulu, se urca asemenea pe masa, de unde face o scurta espunere istorica a situatiunei politice a romanilor din Ungari'a si Transilvani'a, si inchiaie cu urmatoarea propunere de

„Resolutiune“:

„Considerandu, ca in tierile coronei unguresci, mai alesu in Transilvani'a, intre natiunile diverse, parte in urm'a drepturilor avute, parte prin privilegii castigate, au existatu dela inceputu raporturi de dreptu, pe picioru de o egalitate conforma timpurilor, avendu fiacare natiune, prin urmare si romanii universitatea sa ca organu politicu;

„Considerandu, ca raportulu acesta de dreptu in principiu nu s'a schimbatu, era ce s'a schimbatu, a fostu numai abusu de putere;

„Considerandu, ca poporul romanu la 1848 a reclamatu acelu raportu de dreptu pe bazele unei perfecte indreptatiri egale;

„Considerandu, ca insusi guvernulu absolutisticu dintre 1850 si 1860 cu tendentie germanisatore, a respectatu simtiementulu egalitatiei, ingrijindu ca scolele nationalitatiloru se fia in stare buna si unde se vedea necesitatea, interveniau organele de atunci energicu spre scopulu acesta, ferindu-se de amesteculu in autonomi'a bisericesca chiaru si a bisericeloru cu autonomia nearticulata in legi;

„Considerandu, ca in er'a asia numita Schmerlingiana raportulu nationalu din Transilvani'a a fostu restituitu, si pe bas'a acestei restituirii, prin legi sanctionate, romanii au fostu rehabilitati in positiunea de natiune recunoscuta, cu biserici autonome, in sensulu egalei indreptatiri a totoror cetateniloru;

„Considerandu, ca la inceputu, chiaru si in er'a dualistica, s'au avutu in vedere raportulu egalitatiei, cu toate ca natiunile se reducu la nationalitati;

„Considerandu, ca aceeași legislatiune, pentru asigurarea nationalitatii romane, a creatu legi, care se scutesca autonomi'a bisericesca;

„Considerandu inse, ca de unu timpu incoca guvernulu pune dinaintea legislatiunei proiecte felurite de legi, prin care ataca si vatema raporturile ab antiquo dintre poporale Ungariei si Transilvaniei, eludandu cu totulu garantiile asecurate prin articoli de lege, cum sunt articoli IX si XLIV din 1868 si tiindendu la magiarisarea totoror nemagiariloru din statu;

„Considerandu, ca de natur'a acesta este si proiectulu de lege privitoriu la scolele medie, care se desbata acum in cas'a deputatiloru Ungariei, si prin care se face ilusoria instructiunea secundara nationala pentru nationalitatile nemagiare, prin urmare si pentru romanii;

„Alegatorii romani din tinutul Sibiuului declara:

„Vediendu, ca proiectulu din cestiune, care ar trebui, dupa firea lucrului, se aiba in vedere numai cultur'a, este infiltratu de siovinismulu magiarisarei, ca-ci treptatu voiesce se faca din nemagiarii din Ungari'a si Transilvani'a, prin urmare si din romanii, materialu de asimilatiune;

„Vediendu, mai departe, ca prin asemenea proiectu se declara tocmai din partea organeloru

chiamate de a sustine pacea, liniscea si ordinea in statu, resboiu la existenti'a nationalitatiloru nemagiare din Ungari'a si Transilvani'a, care resboiu, intr'unu statu poliglotu ca alu nostru, nu pote ave alta consecentia, de catu sigur'a ruinare a totoror poporaloru: protestedia susu si tare in contra proiectului de lege privitoriu la scolele medie, ca in contra unui atentatu alu baseloru pe care s'au constituitu raportulu poporaloru din Ungari'a si Transilvani'a, ca in contra isvorului de nefericire pentru toti locuitorii de pe teritoriulu coronei unguresci, si in fine, ca in contra unui actu nepatrioticu.

Primindu-se propunerea intre aclamatiuni cu unanimitate,

Presedintele declara intrunirea de inchisa si alegatorii parasescu in ordine exemplara sal'a.

Adunarea din Turd'a, 10 Martiu st. n.

Astadi la 11 ore din di s'a deschisu siedinti'a adunarei generale a alegatorilor romani din municipiulu Turda-Ariesiu de catre presedintele clubului seu.

La propunerea avocat. Anania Moldovanu adunarea a primitu cu unanimitate urmatoriulu concludu:

1. Adunarea primesce cu unanimitate toate conclusele conferentiei electorale, tinuta in Sibiu la 12—14 Maiu 1881; se declara solidara in realisarea acelor si a programei nationale; voteza comitetului din Sibiu si mai virtosu compunetoriului memorialului multiamita si recunoscintia.

2. Adunarea primesce mai departe totu la propunerea avocat. Anania Moldovanu si totu cu unanimitate, o resolutiune-protestu in contra proiectului de lege pentru scolele medie.

3. La propunerile protop. Jac. Lugosianu si ale ingineriului Onoriu Tilea adunarea generala recunoste necesitatea infintiariei unui diariu politicu nationalu cotidianu, si indrumedia pe biuroulu seu, ca acesta se se puna in cointielegere cu comitetulu centralu electoralu din Sibiu pentru intetitorea realisare a acestei intreprinderi nationali.

4. S'a adusu mai departe, dupa o discussiune

Foisiór'a „Observatoriului“.

Aplecarea femeiloru de a vorbi si a scrie.

— Dupa Dr. J. Sikor. —

Proverbulu ca: „celu ce vorbesce multe, ori scie multe, ori minte multe“, se pote aplica mai virtosu la sexulu barbatescu decatu la celu femeiescu, de-ore ce un'a dintre insusirile cele mai frumoase ale naturei femeiloru e aplecarea loru spre vorbire, asia in catu fara ca se scie, ori se minta multe, ele vorbescu multe.

Omenii precum se vede, totdeauna au fostu numai omeni, adeca natur'a lor in liniile cele mai principali totu aceea a fostu inainte de asta cu mii de ani, care e si acum. Astfelu patim'a de a vorbi multu, precum a caracterisatu totdeauna, asia caracterisedia si astadi sexulu femininu. Si pe langa toate acestea se afla unii barbati — firesce inamici a totu ce e femeiescu — carora le place a imputa ca pecatu acesta patima, inse destulu de nerationalu si pe nedreptu. A acusa natur'a pentru-ca a provediutu trandafirulu cu ghimpu si albin'a cu acu, adeca, pentru-ca a datu acestei insecte blande o atare arma micuta, cu care de si nu pote incepe, ce e dreptu, lupta ofensiva, dara celu pučinu se pote apară in contra celoru ce o ataca, a o acusa dicu: e eroare, si chiaru pecatu. Tocmai o astfelu de acusa nedrepta comitemu noi facia de natura si atunci, candu ne plangemu in contra aplecarei femeiloru de a vorbi multu, ca-ci trebe se concedemu si se credemu iubiti cititori, ca in cele mai multe casuri, aceea ce e ghimpele pentru trandafiru, aculu pentru albina, tocmai aceea e vorb'a pentru femeia.

E. de insemnatu inse, ca acesta arma femeiesca, asemenea glontului puscei, numai prin celeritate, si asemenea musicarii tintariului, numai prin agerime si prin iutime devine puternica si victorioasa.

Saget'a acesta a femeiloru e o arma atatu de petrundietoria, in catu rivalisedia si cu sabi'a cea mai

ascutita, ba asia de bine scie abate ataculu, in catu e in stare de a da si o suta de lovituri inamicului, fara ca ea se suferu ceva vatamare. Arm'a acesta e un'a din armele cele mai demne ale fiintelor debile, la care se recere desteritate si prudentia. Era apoi impregiurarea ca femeile se si sciu folosi cu ea in unu modu eminentu, le servescu spre gloria si nicidecum spre rusine, dupa cum le place a afirma unor barbati. La totu casulu e unu lucru intru adeveru admirabilu, ca barbatulu inarmatu cu causele cele mai fundate si cu arsenalulu intregu alu ratiunei sale, inca adese-ori e silitu a capitula inaintea facultatii femeiei de a vorbi, ca-ci de si lipsescu din atare vorbire elocenti'a si argumentarea, dara acelea se recompensedia prin form'a si prin vocea in care de comunu se intempla.

Daca consideramu form'a, e placuta si simpatica. Espressiunea fechiei representa nu numai convingerea profunda, careia voiesce se'i dea espressiune gura, ci totuodata si rogarea acea plina de iubire, care de comunu produce cucerirea barbatului. Ochii, in cari se reflecta in form'a cea mai espressiva caldur'a animei, sunt plini de foculu celu mai nobilu si mai sacru. Acusi arunca nisce priviri amorose ca soarele de primavera, acusi respandescu nisce fulgere infricosiate ca tempestatea, acusi versa o ploia din ei, care sbendu-se acolo unde pica, inmoia si cea mai tare si mai cruda anima barbatiesca, candu apoi victori'a e secerata.

Ce se tine de vocea femeiesca, aceea pururea e petrundietoria si convingatoria. Candu ne vorbesce o femeia, de si in o limba necunoscuta noua, totusi pricepemu cea mai mare parte a cugetelor si ideiloru ei singuru numai din modulatiunea cea caracteristica a voiei sale, pe care nici candu nu o potemu asemena cu a barbatiloru. Vorbirea femeiei e plina de celu mai frumosu acordu, pe care asia'lu scie modula prin puterea-i magica, in catu de multe ori mai numai din acela inca potemu esplica pe deplinu patimile animei sale, era pe acestea ne invetiama a le onora si iubi. Oratoru intru adeveru mare singuru numai acela pote fi, care studiiza mai de aproape si mai in detaliu vor-

birea femeiloru, si scie a'si insusi modulatiunile espressive ale aceleia. Studiarea profunda a vorbirei femeiesci facu din unu Cicerone pe oratorulu, pe consululu si dictatorulu celu mai mare.

Vocea e celu mai bunu mijlocu spre desteptarea patimelor, si mijloculu acesta atatu de indemanatecu femeile ilu si sciu folosi in modulu celu mai genialu. O femeia de vrea se destepte afectu sufletescu, se folosesce cu o voce asia de melodiosa, in catu aceea prin modulatiunile-i farmecatorie resuna ca o musica classica in urechi'a omului, de unde vocea femeiesca nici nu potemu a o numi altcum, decatu (dupa cum dice unu scriitoriu) imaginea animelor femeiesci.

Efectulu mijloculu acestuia e infalibilu. Ceea ce nu succede elocentiei si argumentarei barbatului, aceea mai totdeauna succede elocentiei si induplecarei femeiei. Rolulu celu mai mare alu ei inse e in cerculu familiei. Pe barbatulu celu mai independentu cugetatoriu, care prin nici-o impregiurare nu se pote clati in principiile sale cele firme si in decisiunile-i cele cerbicoase, inca de multe ori, asia de finu si asia de frumosu ilu scie conduce femeia intielepta, prin voabele ei placute si dulci, in catu barbatulu e in stare se jure, ca totu asta 'ia fostu si voia lui deja dela inceputu, ba crede ca femeia sa s'a intorsu la opiniunile lui, cu toate ca lucrulu sta chiaru din contra.

Inse nu numai prin farmeculu vorbirei, ci si prin puterea penei inca domnescu femeile culte. Este ostentela desierta din partea barbatului a se nesui, ca stilulu si cursulu ideiloru lui se fia asia de atragatoriu asia de placutu si asia din anima, ca alu femeiloru. La acesta se recere cugetare femeiesca si spiritu femeiescu.

Femeile culte ale strainiloru deja de multu au cunoscutu acestu avantaju atatu de frumosu alu sexulu femininu, ca adeca a vorbi animei si a scrie aceleia ele sciu cu multu mai bine decatu barbati; anume literatur'a francesca, englesca si germana pe terenulu beltristicu, si cu deosebire pe terenulu romaneloru, ne arata nisce facultati asia de frumoase si asia de sublime,

de vreo jumătate de ora, înca și următoarea decizie: Adunarea îndrumă pe biurulul său, că biurulul său, până la proximă ei întrunire se adune datele care i se voru trimite ori din care parte a municipiului, despre introducerea limbii magiare că oficiosa în acele comune curatu românesci, sau cu majoritate românească, în care mai înainte limbă română a fostu dechiarată și primită de oficiosa în toate afacerile comunale. Se însărcină mai departe biurulul, că pe basă acestor date se facă către adunarea generală un raport și propunere despre măsurile ce crede a se lua spre delaturarea acestor calcări de lege.

La această adunare au participat aproape 150 alegatori din toate partile municipiului. Cei din Islandu și Islandiulu 4 poste departare de Turdă, precum și ceilalți veniți din Campia și de pe la Posiaga-de susu au făcutu un mare sacrificiu de ore-ce după o ninsură de 24 ore cu mare greutate au pututu strabate prin nea pe drumurile proverbiale de pe acolo.

Inteligenții a fostu foarte bine reprezentată. Dintre fruntasii clerului începând de la Posiaga-de susu până în mîdioloculu Campiei n'a lipsitu decît unu protopopu bolnavu. Alegatorii țierani înca au fostu reprezentați prin vreo 30 membrii. Din cerculu electoral Trascau, la care aparțin celea mai multe comune muntene, Albacu, Campeni, Scarisior'a s. a. chiar din cauză a timpului nefavorabil și a drumurilor rele acoperite în multe locuri cu nea de unu stat de omu, n'au participat la această întrunire nici-unu alegatoriu.*)

Despre însufletirea conferinței și entuziasmului alegatorilor, veti primi pînă de la alții sciri mai detaliate. Eu la locul acesta observu numai atîta, că toți vorbitorii și propunătorii începând de la venerabilele ființe alu bisericii și fostu fiu alu lui Marte până la tinerulu parochu din comună Dăsiu s'au distinsu într-o dată cea mai via expresiune a indignării lor, unde a fostu vorba despre calcarea în picioare a drepturilor noastre neprescriptibile.

În fine 'ți alaturu aici și cuventulu de deschidere, că se fii informatu pe scurtu despre toate.**)

Protocolulu ședinței mai tardiu.

Turdă, 10/3, 7 ore.

O.

Adunarea dela Deva, 10 Martiu n.

On. dle Red.! Sum în placută poziție de a Ve potî împartăși pe scurtu rezultatulu conferinței romanilor din cîntulu Hunedorei, ținută eri în Deva, în fața unui publicu românesc aproape de 2000 (două mii) persoane.

Conferința a decursu în cea mai exemplară ordine, în cîtă a pusu în uimire pe strainii cari veniseră se fii martori ai actului ce s'a seversitu.

Conferința s'a începutu după amîdi la 3 ore,

*) Ția că preste 4 zile se va ținea și în muntii apuseni la Abrudu adunare generală. Red.

**) Indată în Nr. următoriu; și pînă atunci multamita și felicitări cordiale din partea noastră a toturor. Red.

pe cari unu barbatu nici-odată nu pînă se le ajunga. A scrie atari romane, pe cari dacă începi a le ceti se nu le mai poti intrerumpe, cari se stîrcea fără voia lacrimi din ochii tei, și după cetirea carora se te simți ăres-cumva mai bine și mai liniștitu în internulu teu, a scrie dicu atari romane nu pînă nimeni altulu, decît singuru numai femeia. Tocmai pentru aceea, pentru tinerime sunt cu multu mai recomandabile carti scrise de femei, decît cele compuse de barbati. Si anume ăntaiu pentru aceea, pentru-că toate femeile dela natură lor sunt educatōrie, cari prin nobilă lor blandetă totdeauna stau mai aproape de sufletulu celu inocentulu alu copilului, decît barbati, a două pentru aceea, că după modă lunei de acum, barbatulu cam de comunu, chiar și contra voinței sale înca vîrșe pe ici-colea în scrierile sale lucruri de acelea, cari potu se cauzeze foarte usor stricarea caracterului celui debilulu alu tinerului, ma potu se sgudue chiaru întregu edificiulu celu nesolidulu alu moralității din peptulu lui; apoi înse de asemeni pericole singuru numai asia ne potum asecura, dacă damu în mînă tinerimei noastre scrieri și carti compuse și prelucrate de femei, în cari gustulu finu și frumosu totdeauna e împreunatu cu o nesușintia nobila.

Înse femeile noastre — întielegem cele culte — numai de cîtiva ani încōce s'au înrolatu sub stindartulu luptei literare, și si acestea în relație cu scrierile altor popōra sunt foarte puține la număr; ne mangia înse împiegurarea, că „sunt cu putere și dau semne de unu nou periodu de cultura, de iubire și de gloria pentru litere.” Cîteva din scrierile noastre sunt numite în foisior'a „Observatoriulu” Nr. 9 din 1883.

Dacă pe langă toate acestea, în genere vorbinu, potum afirma, că foarte puține lucruri si opuri originale apar în publicitate de ale femeilor. Si ce potî fi cauză? De sigur că nu într-o atîta lipsă de cultura

în biserică română din Devă, și a decursu pînă în capetu între cele mai însufletite aprobări.

După-ce unulu din convocatori aretă scopulu întrunirii, conferința s'a constituitu, alegîndu de presidente pe dn. Ioanu Papiu, de secretari pe F. H. Longinu și Dr. J. Mihu.

Se urcă la tribuna George Secula, și după-ce tînu unu discursu escelente, în care accentuă gravamentele noastre relative la instrucțiunea publică și în specialu față de noul proiect de lege privitor la școlele medie, între viuele aprobări ale publicului însufletitu: a prezentat următoarea

Rezoluțiune:

Considerand, ceea ce nu se potî negă, că statulu nostru Ungariă, cu partile ce i s'au adnectat nu este statu omogenu nationalu, ci nedubitabilu poliglotu;

Considerand, că buna starea și fericirea unui atare statu reclama imperiosu, că toate popōrale și nationalitățile se fii egal indreptățite și multamite cu cerințele lor;

Considerand, că principalulu factoru alu prosperității și îndestulării fiicarui popor sau nationalitate este luminarea prin instrucțiune și știință;

Considerand, că instrucțiunea fiicarui popor este mai accesibilă către acela prin instrucțiune în limbă sa maternă;

Considerand, că poporul și nationalitatea română din această patriă este conșcie de existența și demnitatea sa natională, că popor autohtonu cu drepturi și naturali, și legali, și că natiunea română de aici nu se va sinucide nice-candă, parăsindu sîrgintea sa și timbrulu său nationalu geneticu, pe cari le-a pastratu între valuri și fortune sdrăbitore și nimicitore în intervalu de aproape 18 seculi; apoi avendu în vedere că proiectulu de lege cestionatu vatama eternulu principiu de dreptate, că fiicare natiune se se potă instrui în limbă sa maternă, că-ci vîrșe în școlele noastre românești dispozițiunea de a se propune limbă magiara a unui popor partasiu în patriă comună în limbă sa genetică, cu disciplină de supraveghiere derimătoare, și că cualificațiunea institutorilor sau profesorilor în școlele noastre se nu se potă abține, decît în institute și forme straine de sistemulu nostru secularu de pînă aci;

Avendu în vedere, că institutele noastre românești de învățamentu sunt legate și unite nedespartibilu de ambele confesiuni religioase române și că acestea au conducerea afacerilor instrucției în toate institutele românești de învățamentu;

Avendu în vedere, că acestu sistem de învățamentu este garantatu prin lege fundamentală de statu, în legea pentru egală indreptățire a nationalităților, în legile cari confirmă autonomiele bisericilor ambelor confesiuni religioase românești, și chiar în legea pentru instrucțiunea publică, de și acestea legi nu multamescu dorințele și dreptele noastre pretensiuni, totuși acelea pînă astăzi nu sunt sterse;

Avendu în vedere, că de și statulu ar avea imperiosă datorința de a subsidia institutele românești de învățamentu din budgetulu statului în

și de știință, ce începu a si-o castigă și femeile noastre, că cum adeca ele nu aru putea și nu aru avea capacitate de a scrie, nu, ci aceea, că ele considera lucrulu asia precum este, și chiamarea lor de femeia o cauta singuru în cerculu familiei și nu pe unu terenu comunu cu barbati, precum e terenulu literaturii. Chiamarea această o lasa singuru barbatilor.

Dacă totuși de ar întrebă cineva, că unde sunt argumentele acelea, după cari enumeram între avantajele femeilor și facultatea lor de a scrie și compune bine și în modu placutu, acelaia fii-ne permis a'i răspunde, că mai în totă dio'ă se scriu celu puțin o miie (dacă nu mai multe) de documente de acestea, cari înse nu se află nici prin librării, nici prin biblioteci, ci zacu ascunse pentru vecinicia în vreunu sîriu sau pulpitu de masă, acolo unde cineva e dedatu a'și pastră suvenirile sale cele mai placute și mai scumpe. Sub suvenirile acestea întielegu epistolele ce le capeta fiască care dela mama-sa, dela sora-sa, matusia-sa, verișora-sa etc. și cari continuu în sine de multe-ori ideile și concepțiile cele mai frumoase scrise într-unu stilu placutu, une-ori chiaru sublimu. Cetîndu atari epistole, fără de voia ne vine a esclama și noi de împreună cu Borne, care dice: „Adese-ori me mîniu, cîndu trebuie se marturisescu, cumcă femeile scriu cu o usoretate multu mai mare decît noi barbati.”

Multe dintre epistolele acestea scrise cu mare diligență, cuprîndîndu idei sublime, învățături salutare și consilii înțelepte, aru face onore literaturii, dacă dorere! că nici cîndu nu potî se vedea lumină și nici cîndu nu potî se ajunga proprietatea publicului din cauză că sunt scrise, și că cea mai mare parte din ele tractă singuru numai cestiuni private, individuali și familiare.

Ioanu M. Petranu.

Blasiu, 6/3 st. n. 1883.

proportiunea contribuțiilor banesci solvite era-riului publicu de patrioții români, totuși nici-unu singuru institutu de învățamentu românesc nu e nici macar ajutoratu din partea statului, ci suntemu avisați a le sustinea din abia și prea modestele noastre puteri;

Avendu în vedere, că prin proiectulu de lege, ce se intenționa a se valida că lege, vedem voința de a surpa absolutu existența noastră natională, dîndu cursu și dezvoltare liberă curentului sinistru din țieră, înscenatu de fanatismu pentru magiarizarea a totă poporatiunea țierei, în modu nepatrioticu, și care este unu atentatu, condamnabilu ce se comite în contra nationalității noastre.

În fine avendu în vedere, că supremă condițiune a bunăstării și înfloririi patriei nu potî se condiționa de la nemulțumirea absolută a unei poporatiuni a patriei în număr aproape de trei milioane suflete, ori-cît de salutară s'ar pareă aceea elementului astăzi domnitoru, rasei magiare genetice:

În fața țierei, în fața patriei pe care multu și cu doiosă o iubim, și în fața lunei protestam contra acestei încălcări a civilizației prin instrucțiune cu solemnitate!!!

Acăsta rezoluțiune primîndu-se cu unanimitate, dr. A. Tincu, după unu discursu animatu a propus următorulu adăsu:

Profitand de ocaziunea acestei adunări, totu-odată exprimam, caldurele noastre multamite comitetului centralu permanentu alu conferinței electorale din Sibiu pentru actele sale eminate din voința natiunii române, și în specialu aprobam preste totu și în parte toate celea espuse în memorialulu său, declarand limpede, că acelea sunt într-o toate consonante și genuine cu simțimentele și convingerile noastre nestramutabile, asemenea exprimam recunoștința diaristice noastre române de continutulu politicu, pentru demnă sa ținută și pentru ideile ce le propaga și marturisesce, fiindu acelea fidela expresiune a opiniunii publice roman-sci.

Conferința a primitu și acestu adăsu, în unanimitate, după care ședința s'a ridicatu.*)

Correspondentele.

Convocare.

Domnii alegatori de partitulu nationalu din colegiulu electoralu Abrudu-Rosi'a sunt convocati prin această la conferința ținută în Abrudu Domineca în 18 Martiu st. n. a. c. după prandiu la 2 ore.

În această conferință se voru pertractă afaceri electorale și alte propuneri de interesu publicu nationalu.

Abrudu, 7 Martiu 1883.

A. Filipu,
pres. clubului.

Desbaterea generală asupra legii pentru școlele gimnasiali.

În viața constituțională se întempla rar, că o lege se provoce desbateri atîtu de lungi și înfocate, precum provocă acestu proiectu nefericitu și fatalu. Se disese că desbaterele asupra lui voru ținea optu pînă în diece zile; acelea înse s'au începutu luni în 5 și nici macar cele generali nu s'au terminatu pînă în 12 Martiu, și mai erau înscrise preste 30 de oratori totu numai la desbaterea generală.

Ori se va adoptă ori se va respinge acestu proiectu, învățaturile folositoare pe care trebuie se le tragemu cu totii pentru viitoriu din acelea desbateri, ne potî fi de folosu nemărginitu. Nici-odată ură înflăcărata și furie ungurească nu s'au datu mai bine pe față că tocma în decursulu acestei desbateri.

Cele de ăntaiu atacuri au fostu indreptate în contra sasilor din Transilvani'a, totuodată indirecte asupra romanilor. Precum se șcie, sasii trimiseră pe eruditulu și curagiosulu lor superintendentu G. Teutsch la Vienă că se se planga contra asupririlor imediatu la monarhu, ceea ce a și făcutu, cu ce succes? ei nu întrebă, își facu datoriă și cauta la viitoriu. În acelasiu timp 14 deputati sasi din cameră legislativă nu numai de opozițiune, ci și gubernamentali subscriseră cu totii memorandumulu lor, pe care apoi ilu impartira la ministrii, la toți membrii ai ambelor camere legislative, cîți se aflau în capitală, la diarie și la alți barbati politici. Cei mai multi ilu primira

*) Multamita frăției și caldura pentru prea frumoșele informațiuni.
Red.

spre a'lu citi, numai unii ilu refusara, precum au refusat si memorandumul romanilor in traductiune magiara cu retour si nem fogadtatikel, doi prefecti, celu din Zemplin si celu din Turd'a, Molnár et Kemény, cum si episcopulu rom.-cathol. dr. G. Schopper (némtiu sau slavacu, in totu casulu renegatu) dela Rosnyo din Ungari'a. Intr'aceea câteva diarie germane din Austri'a si mai virtosu din Germani'a, cum si renumitul „Schulverein“ dela Berlin sarira cu toate caldurósele loru simpatihii in ajutorulu sasiloru ardeleni.

Se vede că acestea actiuni barbatesci ale sasiloru au catranitu foarte pe câteva ministrii, ceea ce se cunoște limpede din infruntarile aspre facute sasiloru in camera, si éta cum.

Ministrulu culteloru Augustu Trefort intru atăta isi uită de sine si de positiunea sa, in cătu dise sasiloru in audiulu lunei, că ei in locu de a se feri de magiari, mai virtosu se alerge la protectiunea acestora, că se'i apere de romani, că se nu'i inghitia! Dara cum ar fi se inghitia romanii pe sasi? acésta nu o spune dnulu Trefort. Adeca romanii sau magiarii impun limba lor cu forti'a? Romanii sau magiarii au cassatu tota autonomi'a nationala sasésca? Romanii sau magiarii iau fetele de sasi din familiile cele mai bogate sasesci? Romanii sau magiarii iobagisera mai multe comune rurali sasesci, daruindu-le apoi la aristocrati de ai loru in comitatele Cetate-de Balta si Alb'a? Magiarii in sec. alu 17-lea au exterminat intrég'a colonia vechia sasésca din Clusiu, că-ci puçinii sasi căti se afla astadi acolo, sunt colonisati din nou. In 1848 magiarii decretasera raderea Sibiiului, că se nu mai remana pétra pe pétra, ceea ce se si intemplă de siguru, daca nu 'iar fi opritu generalulu polonu Bem, care a facutu totu-odata, că sibienii se'si rescumpere viéti'a si averea cu sute de mii.

Este prea adeveratu, că romanii cu sasi au avutu multe si grele certe, procese, vrasmasii in cursulu vécuriloru, mai au câteva relative la proprietati de pamentu. până in dio'a de astadi; dara totu asia este de adeveratu, că sasi lasati de sinesi, până'i lumea si pamentulu nu aru fi fostu in stare se faca nici celu mai micu reu romaniloru, daca ungurii si regii unguresci nu 'iaru fi chiamatu in tiéra si nu 'iaru fi ajutatu in totu modulu cu privilegie foarte pretioase si de nenumerate-ori, că se incalece preste romani si se le ia locurile. Altu-mentrea acestea doué popóra aru fi potutu traí in veci in buna pace unulu langa altulu. Daca nu ne crede d. Trefort in punctulu acesta, n'are decâtu se se intielga cu colegii sei ministrii si se oprésca numai pe 30 de dile, că nici-unu romanu dela sate se nu cutedie a duce la cetatile si la orasiele sasesci nici-unu feliu de produse de ale loru, incependu dela ou până la bou, dela ovesu până la grâu, nimicu, nimicu.

In siedinti'a din 7 Martiu se incaieră in altu intielesu ministrulu presedente Colomanu Tisza de sasi si de romani. Deputatulu Wolff intru o filippica aspra, precum raru isi mai audu ungurii, mersese asia departe, in cătu le spuse verde, că tirani'a ungurilor exercitata de către acestia asupra celorlalte popóra din patri'a comuna, mai pe urma va impinge pe acestea că se'si caute aliati si ajutoriu din afara intocma asia, precum isi cautasera magiarii neincetatu in contra dinastiei ajutoriu la mai multe staturi si popóra europene, incependu dela 1849 până inclusive la 1866 conspirandu neincetatu si formandu legiuni revolutionarie. La acestea ministrulu Tisza pe langa ce reflectă pe sasi la positiunea lor geografica, le dise totu că Trefort, că ei mai potu prosperá numai sub scutulu magiariloru, adaose inse alta infruntare foarte nedrépta dicundu-le, că romanii ardeleni sunt periculosi numai atunci, candu ii conduc, adeca 'i pórtă sasi de nasu.

Nici-odata unu ministru n'au scosu din gur'a sa unu mai mare neadeveru decâtu este acestu enuntiatu de domnulu ministru Colomanu Tisza in siedintia publica dietala. Reu, foarte reu este informatu escelenti'a sa despre relatiunile nostre internationale din Transilvani'a. Nu este in acésta tiéra unu singuru omu de caracteru si iubitoriu de adeveru care, se fia in stare de a proba si documenta, că poporulu romanescu sau conducatorii sei ar fi cerutu sau primitu vreodata consiliu, indreptariu, instructiuni dela sasi ardeleni in cestiuni si afaceri politice, nationali si confessionali. Tocma din contra, in toate casurile de natur'a acestora si in toate timpurile romanii s'au feritu pe cătu numai au potutu de sasi intocma, că si de magiari, despre cari au sciutu foarte bine din legile acestei tieri si din istori'a ei, că ei sunt confederati si jurati

in asia numita Unio trium nationum in contra si spre nimicirea natiunei romanesci. Asia a fostu totudeauna pe terenulu politicu; asia este până in diu'a de astadi. In viéti'a privata cotidiana a fostu cu totulu altu-ceva; aci romanii s'au impacatu mai usioru cu sasi decâtu cu magiarii cei privilegiati. Sasi burgesi si profesionisti au avutu si au pe fiacare di lipsa imperioasa de produsele romanesci, éra romanii au luat până acum bucurosu in schimbu manufacturele sasesci. Dara nebuni erau ore romanii că se céra sfatu in politica contra magiariloru, sau mai exactu, contra aristocratiei dela sasi confederati ai aristocratiei? Ni se scotu ochii cu anulu 1848. Nimicu n'au sciutu sasi nici atunci despre planulu romaniloru de a convoca adunari nationali in Aprile, in Maiu, in Augustu, in Septembrie, la Blasiu, la Orlatu, Naseudu, Brasiovu, Abrudu, Campeni, ci au aflatu despre acelea numai candu au fostu fapte complinite. Astadi candu pressiunea este egala si preste sasi, dlui ministru i se nalucesce că sasi aru pune la cale pe romani, că se mérga cu ei. Da, nalucire. Sasi si romanii mergu numai alaturea, in linii paralele spre tint'a la care'i impinge forti'a lucruriloru, fara a se intreba unii pe altii, aceea ce se intielege de sine, adeca scaparea de perire. Ce voru face unii că si altii, dupa ce voru scapa, acésta o scie in momentele presente singuru Ddieu. Ceea ce presupunu (suspiciantur) romanii este, că in cele din urma sasi éra si voru impaca cu magiarii, intocma precum s'au impacatu mai de multe-ori si mai in urma la 1865/6. Acésta temere face pe romani că se fia cu reserva. In cătu pentru procesele reciproce ale unoru comune romanesci cu altele sasesci, romanii dorescu din sufletu că se se curme si impace cătu se póte mai curendu si definitivu, că se nu mai impla pungile altora si se aduca la sapa de lemn pe comune.

Siedinti'a din 9. Martiu. Sabiia si focu!

Faimosulu br. Pronay, generalu inspectoru alu bisericei evanghelice luterane din Ungari'a, adeca supremulu functionariu alu acelei confessiuni, omu de rang mare, vorbindu si elu contra proiectulu de lege, inse din punctu de vedere confessionalu, candu veni la sasi că la nationalitate germana, ceru dela tiéra si gubernu că se infiintiedie in Transilvani'a anume pentru sasi vreo trei gimnasii mari magiare de stat, in care se infunde pe tinerimea sasésca spre a o magiarisa; éra daca nici asia nu voru fi in stare a desfiintia nationalitatea sasésca din Ardealu, atunci br. Pronay cere că sasi se fia exterminati cu sabia si focu!

Auditi romani? Acea sabiia si acelu focu este indreptatu si la adress'a nostra a romaniloru!

Auditi popóra ale Europei, cum se propaga la noi chiaru in camer'a legislativa resboiu civile din cele mai selbatece!

Pentru astadi atăta. Se meditamu, dara se nu ne tememu, că si Ddieulu nostru traiesce in vecii veciloru.

Din Austri'a.

Vien'a, 12 Martiu. Popórale negermane din provinciile propriu austriace se bucura de drepturi nationali fara asemenare mai mari decâtu cele de sub coron'a Ungariei; éra usulu limbei lor in laintrulu fiacarei provincii este nu numai deplinu ascuratu prin legea fundamentala din anulu 1867 dara si realizatu in viéti'a practica, in administratiune, la tribunale si la scóle, apoi acestea că scóle nationali sunt subventionate si din tesaurulu publicu alu statului. Cu toate acestea certele se continua si acolo asupra limbei statului, adeca a limbei germane. Diferenti'a inse este esentiala intre noi si ei. In Cislaitani'a-germanii potu se o dorésca delaturarea celorlalte limbi, nici-unulu inse nu mai cutédia se mai pretinda asia ceva pe faça, ci germanii sunt buni bucurosi se védia ei că ceialalte popóra recunosc limbe germane sfer'a de prerogative ce o avuse odata limba latina in afacerile statului. Deci la ei cert'a curge numai asupra liniei de demarcatiune intre limba germana, intrata celu puçinu de ani done sute in usu că limba a statului, éra nu de eri alalta-eri, si intre celelalte limbi.

Intre acestea in Austri'a isi ridica capulu totu mai tare pangermanismulu, ai carui partisani nu ceru mai puçinu decâtu desfiintia statului austriacu si incorporarea provinciiloru sale germane la Germani'a. Turburarile studentiloru germani dela universitatea din Vien'a au avutu precisu numai caracterulu acesta, din care cauza câteva studenti

au fostu nu numai relegati, ci si dati preste fruntarie.

Se fimu cu tota atentiunea la agitatiunile pangermaniste din tierile austriace, precum sunt si alte popóra, că-ci pornirile acestea care se tinu inca de inainte de 1848, potu se aiba si pentru noi aici urmari foarte mari.

— Maiestatea Sa monarchulu nostru suferu greu de stomachu (ràndia); medicii 'iau preserisu intre altele, infrenare dela mancari ferbinti si se sórba lapte acru de doué ori pe di.

— Fortificatiunile in Galiti'a spre Russi'a se continua barbatesce si se transporta intr'acolo multime de tunuri dela Vien'a.

Telegrame din strainatate, 11 si 12 Martiu.

Conferenti'a dela Londra inchiaie abia siedintiele sale; dara rezultatulu inca nu s'au publicatu.

Principele Alexandru Michailovici Gorgiacoff fostulu cancelariu alu Russiei, repausa la Baden-Baden in etate de ani 85.

Renumitul barbatu de stat si ministru alu Greciei Komundoros inca a repausatu. Tota Greci'a ilu jalesce.

In Paris de câteva dile se innoiescu turburarile; dara până in 12 nu cursese sange.

Din Romani'a.

Despre infiintiarea unei societati de navigatiune pe Dunare alu carei proiectu se afla in discutiune, citimu in „Curierulu financ.“:

„Multi pretindu, că n'avemu o marina comerciala romana, si că trebue se infiintiamu una, prin cerearea unei societati de navigatiune, singurulu midiolocu de a resolve cestiunea Dunarei. In alti termini, ei pretindu că tractatele si drepturile nostre teritoriale si suverane sunt subordonate unei întreprinderi maritime, fara de care acele drepturi si acele tractate n'ar fi avendu nici-o valóre. Stranie judecata. si cu atatu mai ratacita cu cătu se cere de a realisa acestu proiectu cu risicul chiaru alu financeloru si alu onórei statului romanu!

Mai ántaiu nu este esactu, că n'avemu o marina comerciala romana. Statistica navigatiunei constata din contra, că avemu déjà o marina pe Dunare compusa din 3873 vase cu pavilionu romanu din care 3799 cu pânse si 74 cu aburi, de o capacitate de 90,893 tonne.

Aceste vase functionédia pe totu percursulu Dunarei si abordédia 16 porturi: Bechetu, Brail'a, Calafatu, Cernavod'a, Corabi'a, Galati, Giurgiu, Grui'a, Gura-Jalomitiei, Olteniti'a, Severinu, Calarasi, Tulcea, Turnu-Magurele, Verciorov'a si Zimnicea. Avemu deci mai multe vase de cătu Austro-Ungari'a chiaru, care numera 2452 si care frecuentédia aceleasi porturi.

Numerulu totalu alu bastimenteloru de mare si de riu, romane si straine, cari frecuentédia porturile nostre dela Verciorov'a până la Sulina se urca la 17,486, si se descompunu precum urmédia:

Austriace . . .	2,810	Italiane . . .	105
Bulgare . . .	1,046	Otomane . . .	1,982
Elene . . .	5,724	Romane . . .	3,886
Englese . . .	776	Ruse . . .	580
Franceze . . .	229	Serbe . . .	312
Germane . . .	16	Norvegiane . . .	16

Prin urmare in acestu concertu de bastimentu ale tuturor puteriloru, marin'a romana este cea mai numerosa dupa aceea a Greciei.

A crede, deci, că cele 100 slepuri si cele 20 vapóre, ce nou'a societate ar veni se arunce pe Dunare, ar forma de acum inainte marin'a romana, atunci candu ea esista déjà, si numera mai multe mii de vase si cu pândie si cu aburi, este, ni se pare, a nu voi se ne dămú séma de ceea ce avemu, sau a nu ne cunoște pe noi insine.

Nu suntemu in contra infiintiei unei societati de navigatiune pe Dunare, dupa cum n'amu fostu contra infiintiei nici unei din societatile cari s'au creatu până acum, intru cătu aceste societati nu ne au cerutu si nu ne ceru nici subvntiuni. Cuventulu nostru este că, nu putemu angagia finacele si onórea tierii, pentru a alimentá o societate, ale carei vase sunt condamnate mai d'inainte a mucedu de nelucrare prin porturile Dunarei. Adaogandu la acésta consideratiune si faptulu, că nu trebue se ne desfasuramu d'inaintea inamicului fortiele nostre economice, ajungemu desigur la conclusiunea, că statulu romanu trebue se ramăe, deocamdata, in de afara de luptele si de concurenti'a ce'si facu societatile maritime, lasandu acésta sarcina initiativei private, care, intemplantu-se se cada in lupta, caderea ei nu implica nici finacele

nici onórea tierei, după cum le ar putea implica, cându această inițiativă ar fi privilegiată și subvenționată de statul așa după cum se propune prin proiectul guvernului.

Aceste considerații generale fiindu deocamdată, suficiente pentru a pune în curentul press'a română, pe legiuitori și pe publicu asupra mării cestiuni maritime de care ne vedem sesizați pentru prima oară, ne oprim aci pentru a reveni prin numărul de mâine, reproducându în extenso actul de concesiune care merita a fi discutat și studiat în toate detaliile sale și cu toată luarea aminte.

Afaceri bisericesci din Români'a.

(Urmare).

Căci așa este voia lui Dumnezeu, că bine făcându se infrenati necunoscinții oamenilor celorlora fără de minte, că cei slobozi (liberi) și nu că cum ati avea slobozeni'a (libertatea) acoperementu reutării, ci că robii lui Dumnezeu ve temeti, pe imperatul cinstiti. Era sf. apostolul Ioan teologul și evangelistul, în epistol'a sa cea I'ă cap. II și alu IV, éta ce dice despre antichristu și despre proorocii mincinosi:

„Fiiloru! precum ati auditu, că antichristu vine și acum antichristi multi s'au facutu; dintru această cunoșcemu, că césulu de apoi este, că dintru noi au esitu; ci, nu eră dintru noi, că de ar fi fostu dintru noi, ar fi ramasu cu noi, ci că se se arete că nu sunt toti dintru noi.

Nu amu scrisu voue că cum nu ati sci adevărul, ci că cum l'ati sci pe elu, și cum că toată minciunea din adevăr nu este. Cine este minciunosulu? fără numai celu ce tagaduesce, că Isusu nu este Christos: acesta este antichristu, care tagaduesce pe tatalu și pe fiulu.”

Si érași în cap. 4-lea dice: „Iubitiloru! se nu credeti pe totu duhulu, ci se ispititi duhurile, de sunt dela Dumnezeu, că multi prooroci mincinosi au esitu în lume. Întru această se cunoșceti duhulu lui Dumnezeu și duhulu insielaciunei. Totu duhulu carele marturisesce pe Isusu Christos, că a venit în trup, dela Dumnezeu este: și totu duhulu care nu marturisesce pe Isusu Christos, că a venit în trup dela Dumnezeu nu este, și acela este alu lui antichristu, de care-le ati auditu, că va veni, și acum înca în lume este.

Căci ori carele marturisesce, că Isusu este fiulu lui Dumnezeu, Dumnezeu întru acela petrece, și acela întru Dumnezeu. Si noi amu cunoscutu și amu crediutu dragostea care are Dumnezeu întru noi; Dumnezeu petrece și Dumnezeu întru densusu. Întru această s'a aretat dragostea lui Dumnezeu întru noi, că pe fiulu seu unulu nascutu, l'a trimisu Dumnezeu în lume, că se viemu printr'ensulu”. Si érași: „Celu ce cunoșce pe Dumnezeu asculta de noi: éra carele nu este din Dumnezeu, nu se asculta de noi: dintru această cunoșcemu duhulu adevărului și duhulu insielaciunei.”

Avendu dară noi atâtea marturii din sf. scriptura dela dumnediescii apostoli cari ne probédia invederatu natur'a spiritului satanescu ce turbura lumea, în biseric'a lui Dumnezeu, prin uneltele lui ne curate, dominate de elu; semenându ur'a și vrajb'a între frați pentru a ajunge la resturnari.

Ne incredintiamu totu mai multu, că nu duhulu lui Dumnezeu, pentru binele biserice și alu societății creștine misca pe acești turburatori și i conduce în toate apucaturile și faptele lor, ci spiritul reutății care a dominatu pe Iuda, cându a vendutu pe dascalul seu, dela care audise atâtea înalte, sfinte și dumnediesci invetiaturi, și vedise atâtea mari și prea slavite minuni; căci nu prin ur'a și vrajb'a și prin resturnările instituțiilor canonice se îndreptédia în biserică chiaru și abuzuri de s'ar gasi, făcându-se de către unii servitori ai biserice. Dară este cunoscutu că, reutatea, pervertitatea și desfrenările întuneca mintea și degradă pe omu până în rândul jiganiilor și fiarelor selbatice. Éta cum descrie sf. apostolul Pavel, pe asemenea oameni stricați și degenerați, în epistol'a a II-a către Timoteu, cap. 3:

„Si această se scii, fiule Timoteu, că în dilele cele de apoi voru veni vremi cumplite. Că voru fi oameni iubitori de sine, iubitori de argintu, maret, trufasi, hulitori, de parinti neascultatori, nemultumitori, necurati. Fără dragoste neprimitori de pace, clevetitori, neinfrenati, nedomestici, ne iubitori de bine. Venditori (tradatori), obrasnici, îngânfati, iubitori de desfătari mai multu de câtu iubitori de Dumnezeu; avându chipul bune credințe a creștinătății, éra puterea ei tagaduindu: deci, de această te fereste, că dintru această sunt cei ce se vira prin case și robescu pe mușurcelele cele îngreuate de pecate, cele ce se pórta cu multe feluri de pofte; această sunt cari pururea se invatã, și nici-

odata la cunoscinții adevărului a veni nu potu; în ce chipu și Janisu și Jambriesu s'au împotrivit lui Moise, așa și aceștia stau în potrivă adevărului, oameni stricați fiindu la minte, nelamuriti în credință; ci nu voru spori mai multu, că nebuni'a lor aratăta va fi tuturor precum și acela s'a facutu. Éra tu ai urmatu invetiaturii mele, voiei, credinței, îndelungu-rabdării, dragostei, îngăduinței. Éra oamenii cei vicleni și fermecatori voru procopsi spre mai reu, cari însiela și singuri se însiela. Éra tu petreci întru cele ce te-ai invetat. Căci toată scriptur'a este de Dumnezeu insuflata și de folos spre invetiatură, spre mustrare, spre îndreptare, spre întieptirea cea spre dreptate, că se fia deplinu omulu lui Dumnezeu, spre totu lucru bunu deservăritu. Marturisescu cu dreptu aceea înaintea lui Dumnezeu și domnului nostru Isusu Christos, carele va se judece vii și mortii întru arătarea sa și întru imparat'a sa: propoveduesce cuvântul, stai asupra cu vreme și fără vreme; mustră, certa, îndemna cu toată îndelunga răbdare și cu invetiatură; că va fi vreme cându invetiatur'a cea sanătosa nu o voru primi, ci după poftele sale își voru alege lorusi invetiatori cari se le magulésca audiulu, vorbindu-le după placulu lor; și dela adevăr audiulu își voru întorce, éra la basme se voru plecã. Éra tu privilegiatia întru toate neincetatu, patimesce, fă lucrulu evangelistului, slujb'a ta fă-o deplinu. O, Timote, lucrulu celu incredintiatu tie padiesce'lu, departându-te de glasurile desierte, cele spurcate și de vorbele cele protivnice ale științei celei ce minte numele, cu care unii laudându-se, întru credința au ratacit.”

Asemenea și către Tesaloniceni, în epistol'a III-a, cap. 2, sf. apostolul Pavel, indemnându-i că se padiescă toate câte i-a invetat, le dice:

„Dreptu aceea, fratiloru, stati (în credința) și țineți predaniile (tradițiunile) cari v'ati invetat, ori prin cuvântu, ori prin epistol'a noastră.”

Éta deci, cum sf. scriptura, cuvântul lui Dumnezeu, cuvântul adevărului și a toată întieptirea, ne aréta și ne descrie, prin gur'a sfinților apostoli și chiaru a însuși mantuitorului nostru Isusu Christos, cine, și ce felu sunt proorocii cei mincinosi, pe cari însuși mantuitorul Christos precum și sfinții apostoli îi numesce antichristi, și ne invatã se ne pazimu de ei, pentru că aceștia luptă cu inversiunare în contra adevăratei întieptiri, în contra invetiaturii lui Isusu Christos, a moralei sf. evanghelii, a sfinților apostoli, a sfinților canoane și a invetiaturii cei sanetose a sfinților parinti ai biserice. Si dacă amu urma cu citatiunile în această privință, s'ar putea form'a o carte întreagă, dară credem că pentru acum este de ajuns. Pe aceștia sf. apostolul Pavel, în epistol'a sa cea I-a către corinteni, cap. 5, scrie că trebuie a îi taia dela corpul biserice și a îi da satanei spre chinuirea trupului, pentru că sufletul lor se se mantuiasca în diu'a domnului nostru Isusu Christos.”

Aceștia sunt ereticii cari turbura astăzi biseric'a lui Dumnezeu, turburându conștiințele bine-credinciosilor prin propagarea ideilor lor ratacite, precum sunt și faptele lor desfrenate, întrebuintiundu libertatea cuvântului și a pressei de acoperementu reutății lor, precum dice apostolul.

Aceștia sunt cari dela adevăr au ratacit și invetiatur'a cea sanetosa nu voru se o primésca, ci după poftele sale voiescu a își alege lorusi invetiatori care se le magulésca audiulu vorbindu-le după placulu lor, precum ne spune sf. apostolul Pavel. Aceștia sunt acele isvóre fără de apa, precum îi asemăna apostolul Petru, nori cari se pórta de viitori, carora negur'a întunecului în veci se padiesce.

Si dacă marele apostol Pavel „dascalul nămurilor” precum l'u numesce biseric'a — ne invatã prin epistol'a către Tesaloniceni, citată mai sus — că noi credinciosii trebuie se ținem și tradițiunile cari ne-am invetat, ori prin cuvântul, ori prin epistolele sale, cum ne-am pune noi astăzi se resturnam acele invetiaturi și acele tradițiuni, pe care biseric'a le a moscenitu dela începutu și le-a conservatu până astăzi cu sfintenie și ne atinse?

Cum ne amu apucă se resturnam mai multu de câtu tradițiuni, dară chiaru asiedimintele sfinților apostoli și ale sfinților parinti ai biserice crescine, coprinse în sfintele canoane, atât cele apostolesci și alu sinodelor ecumenice, câtu și în scrierile acelor sf. parinti de după vreme, întemeiate pe aceleasi sfinte canoane și pe cartile sfintei scripturi, și cari scrieri au servitu în toate vécurile până astăzi și voru servi totdeauna de invetiatur'a cea sanetosa în biseric'a lui Christos?

Nu! fratiloru și filoru noștri sufletesci, se nu fia această nici-odata în biseric'a noastră română, creștină-ortodoxă.

Departe de noi, rataciti și turburatorii; se întorcem audiulu nostru dela barfăturile lor și se fimu cu luare aminte, cum ne invatã însuși Mantuitorul, că se nu ne încelamu de cuvintele lor cele maglisitoare dăra pline de otrava omorătoare.

Ei predica reforme în biserică și reclama îmbunătățiri pretinse pentru clerul mirănu. Dară care romanu este său pôte se fia în contra reformelor celor bune și întiepte pe bas'a canoanelor sfinte? său în contra îmbunătățirilor în ce privesc clerul în genere, precum se facu îmbunătățiri și în privința tuturor celorlalte clase ale societății? Au nu guvernul tierei împreună cu corpurile legiuitoare se ocupa de toate acestea?

(Va urmă.)

Sciri diverse.

— (Concursu.) Pe bas'a concludului adus de către adunarea generală a despartimentului IV (Sabesiu), ținută în comun'a Romosului la 8 Octombrie 1882, și în conformitate cu aprobarea celui a prin comitetul central din Sibiu ad Nr. 449 1882, comitetul amintitului despartimentu escrie concursu pentru 3 ajutoare pe sém'a alor trei elevi din acestu despartimentu aplicati la vreo meserie, și anume unu ajutoriu de 20 fl. pentru unu elevu, cari până la expirarea termenului concursuale mai josu indicatu se va dechiară de liberu calfa și 2 ajutoare a 10 fl. pentru alti doi elevi.

Cei ce dorescu a se impartasi din acestea ajutoare, au a substerne cererile lor la subsemnatul directoru alu despartimentului IV în Sabesiu celu multu până în 9 Apriliu 1883 st. n.

Cererile au se fia instruate:

1. Cu atestatu de botezu din care se se vedea că concurențele e romanu.
2. Cu atestatu scolasticu dela scól'a industrială, normală său populară.
3. Cu atestatu oficiosu de paupertate.
4. Cu atestatu dela maestru, din care se se vedea, că concurențele la ce ramu și la cine este aplicatu precum și că ce portare are.

Din ședința comitetului despartimentului IV (Sabesiu) ținută la 8 Martiu 1883 st. n.

Joanu Piso,
directoru.

Danilu Davidu,
actuaru.

Dela redacțiune. Exemplarie întregi dela Nr. 1 înainte pe a. c. 1883 din „Observatoriulu” mai avemu.

La cererea unor domni deschidemu abonamentu și dela 1/13 Martiu pe 4 luni până la 30 Juniu cu 2 fl. 70 cri v. a., înse numai comptant.

Nr. 2/1883.

(145) 1—3

Adunarea generală a societății de pastrare și de împrumut din Resinari prin concludulu seu dela 29 Decembrie 1882 au hotaritu, că amintit'a cassa se va desfinti, ceea ce prin această se aduce conformu legii comerciale la cunoscința de obște.

Directiunea Cassei:

Vasilu Droc.

Petru Albu.

Nicolau Ciuceanu.

Anunțiu de arendare.

Se face cunoscutu, cumcă în 8 Aprilie a. c. la 10 ore a. m. în cancelari'a subscrisului se voru da în arenda pe calea licitației publice, locurile fundatiunei Siulutiane de pe otarul comunei Springu în estensiune de 55 jugere 259 ° □ castigate pe calea processului dela curialistii Ioanu Demianu și consotii sei din Springu. Pretiulu de eschiamare este 300 fl. v. a. Doritorii de a licita, înainte de începerea licitației au de a depune unu vadiu de 30 fl. v. a.

Condițiunile de licitație și până la acestu terminu se pot vedea la subscrisulu.

Blasiu, în 12 Martiu 1883.

Ludovicu Csato,

1—2 (146)

advocatu archidieceșanu.

Editoru și redactoru responsabil: **G. Baritiu.**
Tipariulu lui **W. Kraft.**